

УДК 811.111'25:61

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-5-14>

Антоніна СЕМЕНЮК,

orcid.org/0000-0002-4437-179X

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри практики англійської мови

Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Луцьк, Україна) *aseteniuk70@gmail.com*

Галина ТРИГУБ,

orcid.org/0000-0002-4455-5978

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей

Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Луцьк, Україна) *galyatrigub@gmail.com*

Оксана ХНИКІНА,

orcid.org/0000-0002-3851-0677

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей

Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Луцьк, Україна) *likhach.oks@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У статті розглядаються характерні особливості англomовного медичного тексту. Значний прогрес у галузі науки та техніки, зокрема медицини, сприяє збагаченню медичного вокабуляру, що вимагає його ретельного дослідження. Тексти медичного спрямування належать до науково-технічного стилю. У процесі їх перетворення перекладач повинен враховувати об'єктивність, точність, стандартизованість, імперсональність, логічність, абстрактний характер медичних текстів, що є їх основними характеристиками. Переклад медичної літератури покладає на перекладача велику відповідальність, оскільки навіть незначна помилка або неточність може призвести до важких наслідків, пов'язаних із життям та здоров'ям людей. Тому перекладач повинен не лише на високому рівні володіти іноземною мовою, але й бути обізнаним у галузі медицини.

У процесі дослідження встановлено базові типології медичних текстів. Особливу увагу приділено термінологічній насиченості аналізованих текстів, що є їхньою головною властивістю. Розглянуто найважливіші лексичні, структурні та словотворчі особливості медичної термінології. Нові досягнення науки та техніки, розвиток медицини, нові технології, поява нових соціальних явищ є ключовими джерелами поповнення медичної термінології в сучасній англійській мові, яка традиційно базується на словниковому запасі класичних мов, що зумовлює її інтернаціональний характер у процесі формування нових термінологічних словосполучень та термінів. Значну увагу приділено корпусу грецької та латинської термінології, яка є основою сучасної медичної мови. Схарактеризовано ключові загальномовні явища, які діють у медичній термінології, а саме: численні аббревіатури та акроніми, синонімія, полісемія, епоніми, омоніми, пароніми, фразеологізми, метафори, латинські й грецькі запозичення та їх похідні. Вищезазначені особливості медичних текстів створюють певні труднощі при перекладі літератури медичного напрямку.

Ключові слова: медичний текст, медична термінологія, медичні аббревіатури, запозичення, омоніми, епоніми.

Antonina SEMENIUK,
orcid.org/0000-0002-4437-179X

PhD in Philology,
Associate Professor at the Conversational English Department
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) asemeniuk70@gmail.com

Halyna TRYHUB,
orcid.org/0000-0002-4455-5978

PhD in Psychology,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences and Mathematics
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) galyatrigub@gmail.com

Oksana KHNYKINA,
orcid.org/0000-0002-3851-0677

PhD in Philology,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences and Mathematics
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Lutsk, Ukraine) likhach.oks@gmail.com

PECULIARITIES OF ENGLISH MEDICAL TERMINOLOGY TRANSLATION

The article highlights the basic characteristic features of English medical texts. Significant progress in the field of science and technology, medicine in particular, contributes to the enrichment of the medical vocabulary, which requires its careful study. Medical translation is a challenging task for the translator and may be regarded as one of the most specific and serious fields of translation where the life and health of the people are the main concern. Therefore, the translator must not only have a high level of foreign language proficiency, but also be knowledgeable in the field of medicine.

Medical texts belong to the scientific-technical style and possess the following features: unambiguity, precision, logic, abstract character, impersonality, objectivity, standardization which should be taken into account in the course of the source text translation. Basic types of medical texts have been established in the process of our research. Great attention is paid to the terminology of the texts under consideration, which is their main property. Medical text understanding depends on the knowledge of the medical terminology. The most peculiar lexical, structural and word-forming features of medical terminology are described. The authors pay thorough attention to the corpus of Greek and Latin terminology, which is the basis of modern medical language. The Greek and Latin dominance in medical terminology is undeniable. The key general language phenomena that operate in medical terminology are characterized, namely: numerous abbreviations and acronyms, synonyms, polysemy, eponyms, homonyms, paronyms, phraseological units, metaphors, Latin and Greek borrowings and their derivatives. The main difficulties and problems of medical texts and terminology translating are substantiated.

Key words: medical text, medical terminology, medical abbreviations, borrowings, homonyms, eponyms.

На сучасному етапі розвитку суспільства спостерігається інтенсивний прогрес у галузі науки та техніки. Сфера медицини та охорони здоров'я також характеризується постійним розвитком, що зумовлено поширенням співпраці з іноземними фахівцями та обміном досвіду. Виявлення нових хвороб, таких як Covid-19 та його різновидів, потребують розробки і впровадження нових ліків та методів діагностики й лікування, використання сучасних технологій. Такі процеси потребують вербалізації, яка значно впливає на збагачення медичної термінології. Ця спеціалізована лексика є однією з найбагатших через постійне поповнення новими термінами, що потребують постійного вивчення. Саме тому виникає нагальна потреба у якісному перекладі медичної літератури, що зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Медичний переклад є одним з найважливіших напрямів перекладацької діяльності, який постає як різновид науково-технічного. Інформаційні ресурси медичної галузі необхідно розглядати не лише з огляду на їх застосування на практиці, але й з урахуванням особливостей вживання медичної термінології в міжкультурній комунікації, що зумовлено процесами глобалізації в сфері медицини й комунікативних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості перекладу медичного тексту та термінології неодноразово потрапляли до кола уваги багатьох науковців. Серед праць, присвячених цій проблемі, значне місце посідають дослідження А. В. Боцмана (Боцман, 2006), який розглядав способи творення медичних термінів; С. В. Вострової (Вострова, 2003), яка займалася проблемою етимо-

логії медичних термінів; М. Руло (Rouleau, 2012) приділяв увагу основним критеріям медичного перекладу; В. С. Калашник, І. Корнейко, М. Пилипенко (Калашник, Корнейко, Пилипенко, 2011) проаналізували ряд труднощів, що виникають під час перекладу медичних текстів. О. П. Снежик, Ю. О. Бондар (Снежик, Бондар, 2010) зосередили свої дослідження на упорядкуванні та особливостях перекладу медичної термінології. Проблеми медичного перекладу також досліджували такі вчені, як О. Й. Снітовська (Снітовська, 2017), котра описує фармацевтичні тексти; І. В. Кучеренко, М. М. Адаменко (Кучеренко, Адаменко, 2018), роботи яких зосереджені на німецькій термінології. І. В. Корунець (Корунець, 2008) провів комплексний аналіз труднощів медичного перекладу у цій царині, що вказує на безумовну актуальність нашого розгляду, матеріалом для якого слугує вибірка з автентичного словника (Dictionary of Medical Terms, 2004).

Мета дослідження полягає в аналізі характерних особливостей медичної термінології, які необхідно враховувати при перекладі медичних текстів.

Досягнення означеної мети передбачає вирішення **таких завдань**:

- 1) охарактеризувати медичний текст, його основні види та особливості;
- 2) розглянути медичний термін як одиницю перекладу;
- 3) виявити характерні особливості медичної термінології;
- 4) дослідити основні тенденції розвитку сучасної медичної терміносистеми.

Медичний текст вирізняється серед інших стилів клішованими та жорсткими формами, імперсональністю, об'єктивністю, логічністю, точністю та чіткістю формулювання інформації із застосуванням конкретної медичної термінології. Ці характеристики визначають добір лексичних засобів, структурування тексту, логічні зв'язки всередині англійського медичного тексту та попереджає помилкову інтерпретацію викладеного матеріалу. Такий підхід запобігає неточній діагностиці, хибному розумінню наукових досягнень в царині медицини. Саме тому переклад медичних текстів вважається одним з найбільш важких і відповідальних (Лобанова, 2019).

Процес перекладу автентичного медичного тексту відбувається на різних рівнях мови, зокрема, лексичному, граматичному та стилістичному. Медичний текст є спеціалізованою медичною публікацією або текстом приватного характеру, зміст якого безпосередньо пов'язаний із

здоров'ям людини. Специфіка наукових медичних текстів полягає в їх призначенні для вузького кола фахівців в області медицини.

Медичні тексти відзначаються специфічними синтаксичними структурами, стійкими виразами, іменниковими конструкціями, а також змістовністю щодо оформлення думки. Тексти медичного спрямування характеризуються суворим, одноманітним, практично позбавленим будь-якої експресивності стилем наукового викладу з використанням термінології і скорочень. Їх метою є обмін досвідом й оприлюднення даних досліджень.

Серед видів медичних текстів виокремлюють: медична документація (епікризи, виписки, історії хвороби, результати лабораторних та інструментальних обстежень, протоколи операцій, висновки фахівців); документація з клінічних досліджень лікарських препаратів (договір про проведення клінічного дослідження, протокол дослідження, брошура дослідження, форма обізнаної згоди, індивідуальна реєстраційна картка); фармацевтична документація (анотація лікарських препаратів, листки-вкладиші, інформація для лікарів і пацієнтів, документація з контролю якості); документація до медичного устаткування й інструментарію (інструкції з експлуатації, посібники, описи, рекламні матеріали, каталоги, презентації); сайти з медицини, фармації, клінічних випробувань, медичного устаткування й інструментарію; науково-популярна література з медицини; наукова медична література (наукові статті, матеріали конференцій, огляди, автореферати, дисертації, монографії, довідники, посібники, навчальні посібники для лікарів і студентів медичних вузів (Фоміна, 2013).

Найважливішою особливістю медичних текстів є їх термінологічна насиченість. Існують різні підходи до трактування терміну та медичної термінології. В. І. Карабан визначає термін як мовний знак, що репрезентує поняття спеціальної, професійної галузі науки або техніки (Карабан, 2001). Під медичною термінологією слід розуміти систему понять, які позначають стани та процеси, що протікають у людському організмі, хвороби та їхні прояви, методи діагностування, профілактики та лікування захворювань, медичне обладнання, лікарські засоби тощо (Макаренко, Ткаченко, 2014). Тому терміни можна умовно поділити на ті, що представляють різні розділи теоретичної та клінічної медицини, а саме: фармакології, медичної техніки і суміжних наук, передусім біології, генетики, біофізики і біохімії та ін.

Розуміння медичного тексту залежить від знання медичної термінології майбутнього читача. У медич-

ному тексті, як правило, термінологічна лексика становить 75–80%. На рівні лексики нейтральна або міжстильова термінологія налічує приблизно 50% лексичного наповнення медичних текстів. Часткою вузькоспеціалізованих термінів є 35%, які мають в словнику конкретну позначку («мед.» тощо). Близько 15% становить загальнотермінологічна лексика, що супроводжується позначками «книжк.», «наук.», «спец.» або «техн.» (Лобанова, 2019).

Морфологія наукового медичного тексту обумовлена використанням, як правило, іменників і двох видів дієслів: ті, що з'єднують термінологічну лексику і ті, що відображають процеси. Медична термінологія характеризує не об'єктивну реальність, а явища штучно створені самою людиною для пізнання (значення, знаки, моделі, інтерпретації); є комплексом знань, який потребує опису; відображає визначальні властивості описуваного предмета або цілий комплекс понять; піддається змінам завдяки розвитку науки і техніки; залежить від наукової концепції; називає поняття і використовується для швидкого пояснення процесів, що відбуваються.

З метою адекватного перекладу медичної термінології перекладачеві важливо бути обізнаним в галузі медицини, мати достатню когнітивну базу в цій царині та враховувати словотвірну й морфологічну структуру терміна (Макаренко, Ткаченко, 2014).

Терміносистема медицини є інтернаціоналізованою, що зумовлюється використанням багатьма мовами греко-латинського фонду як джерела словотвірних формантів. Кількість інтернаціональних термінів у медицині дорівнює приблизно 89% (Калашник, Корнейко, Пилипенко, 2011). Іншою причиною домінування грецької та латинської медичної термінології є переваги греко-латинських термінів як міжнародних, об'єктивних, коротких і точних. Медичні тексти далекі від культурних аспектів, оскільки вони пояснюють загальні факти, випадки та процеси, які впливають на кожну людину в однаковій мірі. Використання міжнародної мови, включаючи греко-латинські терміни, полегшує професійний процес як для авторів, так і для читачів.

Загальновідомим є той факт, що три чверті медичної термінології бере свої витoki з грецької мови в V столітті до нашої ери, оскільки саме Греція слугувала основою раціональної медицини. Отже, поява медичної термінології, назви хвороб або медичних процесів сходять до давньогрецької цивілізації. Іншою важливою причиною домінування грецьких похідних у медичних текстах є той факт, що саме грецька мова підходить

для створення сполук та нових слів. Наведемо декілька поширених медичних термінів грецького походження: *colon* – товста кишка, *diastole* – діастола, *systole* – систола, *stomach* – шлунок, *synthesis* – синтез, *analysis* – аналіз, *bronchiol* – бронхіола, *pneumo* – легеня, *encephalo* – головний мозок, *narco* – оніміння.

Латинська мова, як і старогрецька, є своєрідним будівельним матеріалом, основним джерелом розвитку й поновлення термінологічних систем різних галузей науки, у тому числі фармації та медицини. Латинська мова відіграє значну роль в анатомії і фармакології. Всі органи й частини людського тіла, а також ліки мають латинські або латинізовані назви. Рецепти виписують латинською. Латинь значно вплинула і сформувала західноєвропейські мови та становить величезну частину їхнього словникового запасу. Медична освіта неможлива без володіння основами латині. До прикладу, від латинського слова *tumor* походить англійський медичний термін – *tumour* (пухлина, прунухлість), *lingua* (язик), *corpus* (тіло), *dens* (зуб), *digitus* (палець), *duodenum* (дванадцятипала кишка), *pharynx* (глотка), *respiratio* (дихання) та інші медичні терміни.

Важливим джерелом поповнення медичної термінології є новоутворення на основі вже існуючих у мові морфем. У морфологічній спосіб утворюються терміни шляхом злиття декількох кореневих основ та словотворчих афіксів. Зокрема, найбільш продуктивними є суфіксація, префіксація, префіксально-суфіксальний спосіб, конверсія, словоскладання, складно-суфіксальний спосіб, зрощення та аббревіація. Тексти, опубліковані в професійних медичних та наукових журналах, включають латинські та грецькі похідні, суфікси та префікси. Знання латинських і грецьких коренів та афіксів полегшують розуміння усього тексту, а довідкова інформація про корені, суфікси та префікси допомагають читачеві проаналізувати медичні тексти та зробити компонентний аналіз медичних термінів.

Найбільш поширеним видом термінологічного словотворення є суфіксальний спосіб, в основі якого лежить приєднання суфікса до кореня або похідної основи. Базовими основами переважно слугують іменникові, за допомогою яких утворюються слова, що позначають поняття та явища об'єктивної дійсності, зокрема медичні терміни. На основі аналізу клінічної термінології греко-латинського походження, а саме префіксально-суфіксального словотворення (Міхно, 2021), наведемо приклади.

Одним із способів утворення медичних неологізмів є злиття, тобто поєднання усічених основ

Таблиця 1

Словотворення за допомогою латинських суфіксів

Латинс. суфікс	Значення	Приклад
<i>-itis, idis+ основа (назва органа)</i>	хвороба запального характеру	<i>gastritis</i> (запалення слизової оболонки шлунку)
<i>-osis, is</i>	хвороба незапального характеру речовина, яка викликає хворобу збудник захворювання, інфекції	<i>neurosis</i> (дегенеративне ураження нервової системи) <i>toxicosis</i> (хвороба, викликана отруйними речовинами) <i>ascaridosis</i> (аскаридоз, захворювання, викликане аскаридами).
<i>-iasis, is</i>	назви хвороб незапального характеру, ознаки хвороб	<i>nephrolithiasis</i> (нирковокам'яна хвороба)
<i>-ismus</i>	хворобливий стан	<i>daltonismus</i> (неможливість розрізняти червоний та зелений кольори)
<i>-oma, atis</i>	наявність пухлин	<i>mioma</i> (доброякісна гормонозалежна пухлина матки); <i>carcinoma</i> (ракове новоутворення)
<i>-ema, atis</i>	наявність висипів, наривів, набряків	<i>erythema</i> (висип на шкірі, почервоніння).

Таблиця 2

Словотворення за допомогою латинських префіксів

Латинс. префікс	Значення	Приклад
<i>co-</i>	поєднання, сумісна дія	<i>consilium</i> (консиліум, нарада лікарів)
<i>de- des-</i>	погіршення	<i>degeneratio</i> (виродження, переродження)
<i>in- (-im)</i>	заперечення	<i>insanabilis</i> (невиліковний (про хворобу))
<i>post-</i>	після	<i>postoperativus</i> (післяопераційний)
<i>re-</i>	зворотність, повторність	<i>reinfectio</i> (повторне зараження)
<i>trans-</i>	переміщення у просторі	<i>transfusio</i> (переливання)

Таблиця 3

Словотворення за допомогою грецьких префіксів

Грець. префікс	Значення	Приклад
<i>a-, an-</i>	заперечення	<i>anuria</i> (відсутність сечі)
<i>dys-</i>	розлад функції	<i>dystrophy</i> (дистрофія, неправильне харчування)
<i>dia-</i>	через, крізь, серед	<i>diathermia</i> (прогрівання тканин тіла)
<i>eu-</i>	нормальна функція	<i>eutopia</i> (нормальне розташування органа)
<i>hyper-</i>	перевищення	<i>hypertrophy</i> (гіпертрофія, надмірне харчування, розростання)
<i>hypo-</i>	недостатність	<i>hypothermia</i> (охолодження)
<i>meta</i>	зміна, перенесення	<i>metabolism</i> (обмін речовин, зміна метаболізму)
<i>syn-, sym-</i>	поєднання, сумісна дія	<i>syndactylia</i> (зрощення пальців)

двох або більше лексичних одиниць. Наприклад: злиття слів *coronavirus+phobia=Coronaphobia*, що позначає страх перед коронавірусом, *quarantine+vacation=Coronavacation* (перебування в самоізоляції через епідемію коронавірусу), *immune+modulator=immunomodulator* – імуномодулятор (ліки, що зміцнюють імунну систему людини).

У сучасній англійській мові існує розвинена система медичних аббревіатур. Однак великою проблемою може стати пошук відповідних аббревіатур. Останнім часом все більш популярним стає використання так званих омоакронімів,

аббревіатур-акронімів, омонімічних звичайним словами (*BAL – blood alcohol level, CAT – computerized axial tomography, CHF – chronic heart failure, CPPE – COVID personal protective equipment, DDA – Dangerous Drugs Act, DOB – date of birth, ECG – electrocardiogram, FH – family history, GC – general condition, HBP – high blood pressure, HR – heart rate, ID – infectious disease, O/E – on examination, RBC – red blood cell, WHO – World Health Organization, XR – X-ray*).

Фразові дієслова є ще однією характерною особливістю медичних текстів, з якою зустрічається перекладач. Найуживанішими фразовими

дієсловами, що властиві медичним текстам є: *to get over – to recover; pass out – to faint; bring up – to cough up material such as mucus from the lungs or throat; pick up – to catch a disease; cough up – to cough hard to expel a substance from the trachea; to put on – to prescribe; prop up = to support a person, e. g. with pillows.*

Значну роль у формуванні та збагаченні медичної терміносистеми англійської мови відіграє метафора, під якою прийнято розуміти слова чи словосполучення, вжиті в переносному значенні для позначення якогось поняття в медичній термінології за подібністю певних ознак. Проте при перекладі українською мовою вона найчастіше перетворюється в стилістично нейтральну, втрачаючи свою образність. Медичні мовні терміни-метафори можуть передаватися наступними способами: 1) метафоричним словом: *abdominal ring – пахове кільце; axon hillock – аксонний горбик; bronchial tree – бронхіальне дерево; splanchnic wall – стінка внутрішнього органа; endolymphatic sack – ендолімфатичний мішок*; 2) неметафоричним словом: *abrasion spoon – кюретка; agar plate – шар живильного середовища; incontinence bag – сечоприймач або калоприймач* (Крамар, Баранець, 2019).

Мовленнєві або образні медичні терміни-метафори не мають усталених перекладних відповідників, можуть мати однакове трактування в обох мовах, або суттєво різнитися, що вказує на різні концептуальні картини світу вихідної та цільової мов перекладу. До прикладу: *nail bed – нігтьове ложе, stationary bridge – незнімний мостоподібний зубний протез; pigtail – катетер у формі свинячого хвостика, wooden belly – різке напруження м'язів черевної порожнини, bread pill – плацебо, bird-arm – атрофічне вкорочення передпліччя, bird – дихальний мішок*. Отже, метафоризація медичних термінів в англійській та українській мовах часто співпадає, і багато метафор мають прямі відповідники у двох мовах. Проте асоціативна база метафоричного переносу може відрізнятися в українській та англійській мовах (Крамар, Баранець, 2019).

Однією з характерних рис медичних текстів є наявність омонімів, які іноді призводять до непорозумінням, наприклад, *atopia – може означати як нез'ясовану природу захворювання, так і відсутність органу* (слово грец. походження, префікс *a – заперечення і topos – положення*), *dermatome – означає або зачаток сполучної тканини у ембріона, або інструмент для зняття шкірних клаптів*. Наявність

паронімів у англomовній медичній терміносистемі також створюють певні труднощі під час перекладу текстів медичного напрямку. Наприклад: *nephritis* (нефрит, запалення нирки) і *neuritis* (неврит, запалення нерва в місці з'єднання з протокою підшлункової залози; ампула (*ampoule*), як скляна запаяна з обох сторін ємність для зберігання лікарської речовини, так і різні розширення в організмі, наприклад, ампула Фатера (*ampulla of Vater*), представляє собою розширену частину жовчної протоки.

Полісемія медичних термінів також може спричинити непорозуміння при перекладі: одному й тому ж терміну можуть відповідати кілька значень. Наприклад, термін *screen* має чотири тільки медичних значення: 1. *a thin layer of any substance for separating, concealing, sheltering, or protecting an object from exposure – фільтр* (тонкий шар будь-якої речовини, що використовується для захисту об'єкта від впливу); 2. *the surface of an electronic device on which images appear – екран* (те, на що проектується зображення); 3. *a system of checking for the presence or absence of a disease – обстеження*; 4. *to use roentgen device – робити рентген та інші* (Dictionary of Medical Terms, 2004). У зв'язку з тим, що медична термінологія в даний час містить також терміни з інших наук (фізики, хімії, радіології, біології, мікробіології та інших наук.), і кількість термінів величезна, синонімія стає неминучою. Наприклад, інфекціоністи використовують терміни *Siberian plague* і *splenic fever* для позначення сибірської виразки, гінекологи використовують терміни *delivery, labor, parturition* для позначення пологів.

Таким чином, медична термінологія складає основу і є головною характерною особливістю медичних текстів. Нові досягнення науки та техніки, прогрес у розвитку медицини, нові технології, поява нових соціальних явищ є ключовими факторами, що сформували медичну терміносистему. З метою влучного і точного перекладу медичних текстів перекладачеві, окрім обізнаності в галузі медицини, потрібно враховувати головні властивості медичної текстів, а саме: наявність численних абревіатур, синонімії, полісемії, епонімів, омонімів, паронімів, фразеологізмів, метафор, латинських та грецьких похідних.

Перспективи дослідження вбачаємо у проведеному комплексному аналізі базових способів, закономірностей перекладу медичних наукових текстів та виявленні основних перекладацьких труднощів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боцман А. В. Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англomовних інструкцій до вживання лікарських препаратів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2006. 20 с.
2. Вострова С. В. Лінгвокогнітивні та комунікативно-прагматичні особливості сучасного англomовного медичного дискурсу (на матеріалі медичних текстів з проблематики ВІЛ/СНІДУ) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 «Германські мови». Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2003. 17 с.
3. Калашник В. С., Корнейко І., Пилипенко М. Проблеми перекладу медичної термінології. *Людина та образ у світі мови : вибрані статті*. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. С. 328–333.
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина 2. «Нова книга». 2001. 300 с.
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова Книга. 2008. 512 с.
6. Крамар В. Б., Баранець І. М. Аспекти перекладу англійських медичних метафоричних термінів українською мовою. *Наукові доробки магістрантів Інституту філології*. Київ, 2019. Т. 3.
7. Кучеренко І. В., Адаменко М. М. Особливості перекладу медичних термінів. XIV Міжнародна наукова інтернет-конференція. *Advanced technologies of science and education* (19–21 квітня 2018 р.). URL: <https://intkonf.org/kucherenko-iv-adamenkomm-osoblivostiperekladu-medichnih-termimv/>. [дата запису 24.01.2023].
8. Лобанова В. В. Деякі проблеми перекладу англійських медичних текстів українською мовою. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. : Філологія. 2019. № 39 том 2. С. 53–55.
9. Макаренко Ю., Ткаченко І. До проблеми перекладу медичних термінів в науковому англomовному медичному тексті. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. Вип 21. С. 268–271.
10. Міхно С. В., Нефедченко О. І. Латинська мова та клінічна термінологія. Суми, 2021. 52 с.
11. Снежик О. П., Бондар Ю. О. Проблеми перекладу та упорядкування медичної термінології (на матеріалі французької та української мов). *Pluminationi*, Італія. 2010. №12. С. 171–186.
12. Снітовська О.Й. Медична термінологія англomовних текстів інструкцій медичних препаратів та відтворення її в українських перекладах. *Записки з романо-германської філології*. 2017. Том 2. №39. С. 108–117.
13. Фоміна Л. В., Калініченко О. В., Скорбач Т. В.. Медичний переклад – різновид науково-технічного перекладу. *Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД* : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. Переяслав-Хмельницький, 2013. С. 324–325.
14. Dictionary of Medical Terms. A & C Black London. 4th ed. 2004. 481 p.
15. Rouleau M. La traduction médicale: Une approche méthodique. Montreal : Linguattech Editeur, 2012. 326 p.

REFERENCES

1. Botsman A. V. Strukturno-semantychni ta prahmatychni osoblyvosti farmatsevytychnykh tekstiv (na materialii anhlomovnykh instruktzii do vzhivannia likarskykh preparativ). [Structural-semantic and pragmatic features of pharmaceutical texts (on the material of English-language instructions for the use of medicinal products)]: autoref. thesis ... Candidate Philol. Sciences: 10.02.04. Kyiv, 2006. 20 p. [in Ukrainian].
2. Vostrova S. V. Lihvokohnytyvni ta komunikatyvno-prahmatychni osoblyvosti suchasnoho anhlomovnoho medychnoho dyskursu (na materialii medychnykh tekstiv z problematyky VIL/SNIDU). [Linguistic and communicative-pragmatic features of modern English-language medical discourse (based on medical texts on HIV/AIDS): autoref. thesis ... Candidate Philol. Science: 10.02.04 “Germanic Languages”. Kyiv. National University named after T. Shevchenko. Kyiv, 2003. 17 p. [in Ukrainian].
3. Kalashnyk V. S., Korneyko I., Pylypenko M. Problemy perekladu medychnoi terminolohii. [Problems of translation of medical terminology]. Man and image in the world of language: selected articles. H.: KHNU named after V. N. Karazina, 2011. pp. 328–333. [in Ukrainian].
4. Karaban V. I. Pereklad anhliskoi naukovoї i tekhnichnoi literatury. [Translation of English scientific and technical literature]. Part 2. “New book”. 2001. 300 p. [in Ukrainian].
5. Korunets I. V. Vstup do perekladoznavstva. [Introduction to translation studies]. Vinnytsia: New Book. 2008. 512 p. [in Ukrainian].
6. Kramar V. B., Baranets I. M. Aspekty perekladu anhliskykh medychnykh metaforychnykh terminiv ukrainskoiu movoiu. [Aspects of translation of English medical metaphorical terms into Ukrainian]. Scientific works of master’s students of the Institute of Philology. Kyiv, 2019. Vol. 3. [in Ukrainian].
7. Kucherenko I. V., Adamenko M. M. Osoblyvosti perekladu medychnykh terminiv. [Peculiarities of translation of medical terms]. In: XIV International Scientific Internet Conference. Advanced technologies of science and education (April 19–21, 2018 p.). URL: <https://intkonf.org/kucherenko-iv-adamenkomm-osoblivostiperekladu-medichnih-termimv/> [in Ukrainian].
8. Lobanova V. V. Deiaki problemy perekladu anhliskykh medychnykh tekstiv ukrainskoiu movoiu. [Some problems of translating English medical texts into Ukrainian]. Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser. : Philology. 2019. No. 39, volume 2. pp. 53–55. [in Ukrainian].
9. Makarenko Yu., Tkachenko I. Do problemy perekladu medychnykh terminiv v naukovomu anhlomovnomu medychnomu teksti. [To the problem of translation of medical terms in a scientific English-language medical text]. Scientific notes of the International Humanitarian University. 2014. Issue 21. pp. 268–271. [in Ukrainian].
10. Mikhno S. V., Nefedchenko O. I. Latynska mova ta klinichna terminolohiia. [Latin language and clinical terminology]. Sumy, 2021. 52 p. [in Ukrainian].

11. Snezhik O. P., Bondar Yu. O. Problemy perekladu ta uporiadkuvannia medychnoi terminolohii (na materialii frantsuzkoi ta ukrainskoi mov). [Problems of translation and arrangement of medical terminology (based on French and Ukrainian materials)]. Illuminazioni, Italy. 2010. No. 12. pp. 171–186. [in Ukrainian].
12. Snitovska O.Y. Medychna terminolohiia anhlovnykh tekstiv instruktzii medychnykh preparativ ta vidtvorennia yii v ukrainskykh perekladakh. [Medical terminology of English-language texts of instructions for medical preparations and its reproduction in Ukrainian translations]. Notes on Romano-Germanic Philology. 2017. Volume 2. No. 39. pp. 108–117. [in Ukrainian].
13. Fomina L. V. Medychnyi pereklad – riznovyd naukovo-tekhnichnoho perekladu [Medical translation as a type of scientific and technical translation]. The Conference “Problems and prospects of the development of science in the beginning of the third millennium in the CIS” : materials of IX international scientific-practical e-conference. Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University, 2013. pp. 324–325. [in Ukrainian].
14. Dictionary of Medical Terms. A & C Black London. 4th ed. 2004. 481 p.
15. Rouleau M. La traduction médicale: Une approche méthodique. [Medical translation: A methodical approach] Montreal : Linguattech Editeur, 2012. 326 p. [in French].